

7000 TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA - muutokset	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 620 355	4 887 390		4 887 390	5 222 477	335 087
Toimintakulut	-4 886 705	-5 211 720	-74 283	-5 286 003	-5 691 081	-405 078
Toimintakate	-266 350	-324 330	-74 283	-398 613	-468 604	-69 991

Suunnitelmapoistot -1 307 121 €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarvitsemien yhdyskuntateknisten palvelujen tuottamisesta ja ylläpidosta sekä hoitaa siihen kuuluva hallinto suunnitelmallisesti. Tehtäviin kuuluvat kunnan rakennuttamisen, vesihuollon, liikenneväylien, kiinteistönhoidon, kaavoituksen sekä ympäristötoimen alaisen rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valmistelu- ja toimeenpanotehtävät. Lisäksi pelastustoimi kuuluu palvelualueeseen vielä vuoden 2022 loppuun saakka. Jätehuollosta koko kunnan alueella vastaa Sammakkokangas Oy.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta. Uurainen on mukana myös Jyväskylän kaupunkiseudun yhteistyössä MAL-sopimusmenettelyssä, joka on tuonut uusia työtehtäviä hoidettavaksi. Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen vuoden 2023 alusta teetti paljon valmistelu- ja selvitystyötä vuoden 2022 aikana, näistä tekniselle toimelle suurimpana vuokratiloihin liittyvät tehtävät.

Keskeisimmät muutokset vuonna 2022 kohdistuivat kiinteistönhoidon ja siivoustoimen henkilöstömuutoksiin ja uusiin rekrytointeihin. Rakennusvalvonnan viranomaistehtävien ostopalvelusopimus muutettiin toistaiseksi voimassa olevaksi Saarijärven kaupungin kanssa. Konsernipalveluiden toimistosihteerin työpanos pidettiin rakennusvalvonnan avustavissa tehtävissä teknisellä toimella, joka on peruja palveluinsinöörin irtisanoutumisen jäljiltä vuodelta 2021. Yllätyksellisiä uusia tehtäviä jouduttiin hoitamaan kunnan kirjanpitäjän eläköitymisen ja kirjanpidon ulkoistamisessa esiintyneiden ongelmien takia, joka vaikutti hetkellisesti suurina työmäärinä.

Vesihuoltolaitoksen taloutta ja toimintaa tehostettiin edelleen toteuttamalla vesityöryhmässä tehtyjä linjauksia yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Vesiosuuskuntien kanssa käytiin lävitse kunkin laskutus- ja verkostotietoja ja päivitettiin ylläpitosopimuksia. Tilapalvelujen hallinnon toimintaan ei tehty tarvittavia muutoksia, vaan suunnattiin positiiviset odotukset vuodelle 2023 kirjanpidon ulkoistamisen vaikutuksien ja uusien tehtäväkuvajakojen osalle, jolloin hallintoa voitaisiin vahvistaa.

Ruoka- ja siivouspalvelu on kirjattu teknisen toimen tila- ja tukipalveluiden yhteyteen erikseen selkeyden vuoksi, sillä se on kokonaisuutena ollut vasta vuoden 2020 alusta teknisen lautakunnan alaisuudessa. Määrärahat on sisällytetty kuitenkin tuki- ja tilapalvelu -kustannuspaikan alle.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Asiakaslähtöinen toiminta		
	Mittari arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2022
Osaaminen on ajan tasalla	Lakiopillisesti oikea neuvonta: valitusten ja oikaisuvaatimusten vähyys.	Koulutustarpeet kartoitetaan ja osallistutaan koulutuksiin määrärahojen puitteissa
Tehokas verkostotoiminta	Tehokkaat ja taloudelliset toimintamallit	Ratkaisujen etsiminen lähialueiden eri toimijoiden ja viranomaisten kanssa
Joustavuus ja mutkattomuus asiointissa	Tyytyväiset asiakkaat, aikatauluissa pysyminen	matalan kynnyksen palvelu, yhden luukun periaate
<p>Toteutuminen Koulutuksiin osallistuttiin lähinnä webinaarien ja Teams-yhteyksien kautta. Yhteistyö lähikuntien viranhaltijoiden ja toimijoiden kanssa sujui hyvin ja sitä pyritään lisäämään jatkossa. Toiminta on joustavaa pienistä henkilöresursseista huolimatta. Kiire vaikeuttaa aikataulussa pysymistä.</p>		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Talouden osalta talousarviossa pysymistä uhkasi Venäjän Ukrainaan kohdistaman sodan aiheuttamat vaikutukset energian ja materiaalien hintoihin. Tämän vuoksi myös kunnassa parannettiin poikkeusolovarustelua, johon ei talousarviovaiheessa ollut varauduttu. Loppuvuodesta kohonneet energianhinnat aiheuttivat ennalta arvaamattomia kuluja.

Henkilöstöresurssit ovat erittäin pienet ja organisaatio on haavoittuvainen. Yksikin pidempi poissaolo voi vesittää hankkeiden etenemisen. Kirjanpitäjän eläköityminen ja tehtävien ulkoistaminen vähensi taloushallinnon tehtävien hoitamiseen osallistuvaa resurssia, joka ongelmoitui samanaikaisten poissaolojen kanssa. Taloustiedon osittainen häviäminen organisaatiosta vaikeutti tehtävien hoitoa ja nosti riskiä virheille.

Lainsäädännön muutokset ja niiden huomioon ottaminen aiheuttaa haasteita ajankäytöllisesti. Mittavat investoinnit ja niiden hallinta pienillä henkilöstöresursseilla aiheuttavat ongelmia, hankkeissa vaadittaisiin todella monipuolista tietotaitoa, jotta asiat menisivät kunnan kannalta edukkaimmalla tavalla. Investointihankkeiden vetäminen vie merkittävän osan työajasta tekniseltä johtajalta, joka vaikuttaa henkilöjohtamiseen ja töiden organisointiin negatiivisesti. Työuupumisen vaikutus työnteon laatuun ja motivaatioon sekä pelko sairauslomista ovat erittäin merkittävä riski.

7100 Hallinto ja muu toiminta

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA - muutokset	TA 2022 muu- tosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	27 876	32 400	0	32 400	35 342	2 942
Toimintakulut	-211 607	-195 260	0	-195 260	-262 920	-67 660
Toimintakate	-183 731	-162 860	0	-162 860	-227 578	-64 718

Suunnitelmapoistot 0 €
Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Hallinto- ja muu toiminta kattaa teknisen toimen virastotyöntekijöiden palkkamenot sekä tarvikehankinnat ja kaluston. Tavoitteena on hoitaa asetetut tehtävät tehokkaasti / taloudellisesti talousarvion puitteissa. Teknisen toimen hallinnon osalla palkkakulut on muutettu vastaamaan tilapalvelun, ympäristötoimen, vesihuoltolaitoksen ja rakennusvalvonnan toiminnan henkilöstömuutoksia ja työmäärää. Hallinnon osalla kulurakenne on noussut vuoteen 2021 nähden ensisijaisesti henkilöstömuutoksien takia ja siksi, että palkkoja on jaettu niille menokohdille, joiden mukaisia töitä henkilöstö tekee. Rakennusrekisterihankkeen määräaikaisen työntekijän palkkakulut ovat hallinnon palkkakuluissa (osittain vihertyössä).

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Hallinnon osalla kyseessä oli tietynlainen ”kokeiluvuosi” palveluinsinöörin täyttämättä jätetyn paikan ja sovittujen työnjakojen toimivuutta seuraten. Minimaalisen resurssoinnin takia poissaolotilanteet kerryttivät työtaakkaa. Huomattavissa oli, että nykyorganisaatiolla saadaan tehtyä asioiden hoitumisen kannalta pakolliset ja lakisääteiset tehtävät, mutta toiminnan kehittämiseksi ja projektien hoitamiseksi ei jäänyt aikaa. Kirjanpidon ulkoistamisen takia tehtävien toimenkuvamuutoksien avulla pyritään jatkossa saamaan apua etenkin tilapalvelun taloushallinnon tehtäviin. Henkilöstömuutoksien vaikutuksia ja sen aiheuttamia tarpeita seurataan, sekä reagoidaan tilanteeseen tarpeen mukaan.

Rakennusvalvonnan lakisääteisten tehtävien ostopalvelusopimuksen vakinaistaminen oli merkittävä tekijä toiminnan jatkuvuuden takia. Järjestelyjen myötä painopisteenä on toiminnan tehokkuus ja rakennusvalvonnan toiminnan saaminen kehittyvälle tasolle. Tehokkaiden toimintatapojen edistämiseksi etätöitä on voinut tehdä aina tilanteen vaatimassa määrin.

Kunnan pääkirjanpitäjä eläköityi kesällä 2022 ja kirjanpito ulkoistettiin loppuvuodesta, joka aiheutti lisätöitä myös teknisen hallinnon osalta, erityisesti talousarvion valmisteluvaiheessa. Ylimääräinen työkuorma vaikuttaa aina normaalien töiden aikatauluihin ja aiheuttaa töiden priorisointia. KOY Uuraisten Virastotalon peruskorjaussuunnittelun kulut muutettiin kirjanpidollisten syiden takia käyttötalouspuolelle, joka näkyy hallinnon kulujen reiluna ylityksenä talousarvioon nähden.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön ja osaamisen riittävyys		
Nykyinen henkilöstö pystyy hoitamaan työnsä ajallaan	Mittari arviointikriteeri: Asiakaspalaute, työtehtävien kasaantuminen, työhyvinvointi	Tavoitetaso 2022 Koulutukset, tehtävänkuvien tarkistaminen, työnjako, kehityskeskustelut
Työvälineet ja ohjelmistot ajan tasalla, uudet palvelut asiakkaille	Työtehtävistä suoriutuminen, tehokkuus, etätöyön lisääminen	Ergonomia ja työolosuhteet asianmukaiset, uudenlaiset toimintamallit asiakaspinnassa
Toteutuminen: Vuonna 2022 mm. kirjanpidon ulkoistaminen lisäsi työkuormaa, joka aiheutti hallinnon tehtävien priorisointia. Pitkät poissaolot kuormittivat. Koulutuksiin osallistuttiin mahdollisuuksien mukaan. Etätöymahdollisuus tuo joustavuutta työtehtävien edistämiseen.		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Rakennusvalvonnan organisointi/järjestäminen, resurssipula normaalien työtehtävien järjestämiselle (ylityöt ja kuormitus). Määrärahojen riittämättömyys ja osaavan työväen löytäminen tilapäisten työjärjestelyjen hoitamiseksi. Minimaaliset henkilöstöresurssit (työnjako voi osoittautua mahdottomaksi), työssäjaksaminen.

7200 Pelastustoimi

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA -muutokset	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0		0		0
Toimintakulut	-336 633	-341 670	0	-341 670	-345 962	-4 292
Toimintakate	-336 633	-341 670	0	-341 670	-345 962	-4 292

Suunnitelmapoistot 0 €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Keski-Suomen pelastuslaitos on vastannut pelastustoimilain (561/99) 4 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta sopijakuntien alueella 1.1.2004 alkaen. Keski-Suomen pelastuslaitos tuottaa alueen ihmisille ja yrityksille korkeatasoiset pelastustoimen palvelut onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja antaa nopeaa ja tuloksellista apua onnettomuustilanteissa kaikissa olosuhteissa.

Ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaaminen ja pelastaminen onnettomuuksien ja tuhojen vaikutuksilta sekä niistä aiheutuvien vahinkojen rajoittaminen ja seurausten

lieventäminen. Yleistä vaaraa aiheuttavien onnettomuuksien ennalta ehkäisy ja niihin varautuminen. Tehtäviä on hoitanut Uuraisten VPK ry Keski- Suomen pelastuslaitoksen kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Kuntien maksuosuudet määräytyvät ns. kapitaatio-periaatteella (asukasluku perustainen maksuosuus). Kuntamaksuosuudet ovat nousseet viime vuosina. Keski-Suomen pelastuslaitokselta talousarvion laadinnan aikaan saatujen tietojen mukaan Uuraisten kunnan maksuosuus vuodelle 2022 oli 338 445 €, kun vuonna 2021 osuus oli 332350 €. Maksuosuus on hieman arvioitua suurempi. Vuoden 2022 jälkeen toiminta siirtyi hyvinvointialueen tehtäväksi.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Kuntien maksuosuuksien kohtuuton ja ennakoimaton nousu. Pienen kunnan kohtuuton maksuosuus. Pelastustoimen HVA:lle siirtymisen vaikutuksien arviointi.

7300 Vesihuoltolaitos

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA -muutokset	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	386 626	376 500	0	376 500	394 344	17 844
Toimintakulut	-415 313	-436 500	0	-436 500	-414 471	22 029
Toimintakate	-28 687	-60 000	0	-60 000	-20 127	39 873

Suunnitelmapoistot -122020 €
Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on tuottaa ja toimittaa toiminta-alueellaan oleville kiinteistöille laatuvaatimukset täyttävää talousvettä mahdollisimman häiriöttömästi. Viemärilaitos huolehtii toiminta-alueellaan jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta sille asetettujen vaatimusten mukaisesti. Uuraisten kunta ei itse käsittele jätevesiä vaan jätevedet johdetaan kirkonkylästä, Jokihaarasta ja Kynnämöisiltä Nenäinniemen jätevedenpuhdistamolle Jyväskylään. Kangashäkin alueen jätevedet johdetaan Äänekosken Energian jätevesipuhdistamolle.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Tavoitteena on pitää veden laatu tavoitearvoissa ja ylläpitää mahdollisimman häiriötöntä vedenjakelua. Kuluttajien kannalta haitallisimpia asioita ovat nimenomaan toimituskatkokset ja niiden jälkeiset laatuhäiriöt käyttövedessä. Lähtökohtana on, että uusien tonttialueiden infraverkko rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja rakentamiskustannukset huomioidaan tonttien myyntihinnoissa. Tilikauden aikana rakennettiin Kisatien uuden korttelialueen kunnallistekniikka.

Vesihuollon talouden elvyttämiseksi jatkettiin vesityöryhmässä läpikäytyjen toimenpiteiden täytäntöönpanoa kunnanvaltuuston päätöksen (14.12.2020 § 41) mukaisesti. Lisäksi

selvitettiin kunnan omistaman viemäriverkoston hulevesiongelmia korjaustoimenpiteiden pohjaksi. Vuoden 2022 lopulla valmisteltiin Äänekosken Energia Oy:n vahvistamattoman vesihuoltolaitoksen toiminta-alueita, joka viedään v. 2023 vahvistettavaksi. Pääpaino hallinnon osalla oli poikkeustilanteiden toiminnan varmistaminen, toimintaohjekorttien teko sekä vesihuollon varautumisasioiden läpikäynti. Yhteisharjoituksena pidettiin vesilaitosten yhteinen kloorausharjoitus, johon saatiin monipuolinen osallistujakunta.

Käyttömaksun perusteena on kiinteistön käyttämän veden määrä. Se mitataan laitoksen asentamalla vesimittarilla. Käyttömaksu peritään erikseen veden hankinnasta ja viemäroinnistä. Maksut sisältävät arvonlisäveron. Jos kiinteistössä ei ole vesimittaria, käyttömaksu määräytyy henkilöluvun mukaan, sekä vedelle että jätevedelle 50 m³/hlö/vuosi. Vuonna 2022 perusmaksuihin tuli 8 % korotus. Esimerkiksi omakotitalon osalta nosto tarkoitti 0,67 e/kk nostoa eli vuositasolla 8 e hinnannousua (alv 0 %). Puhtaan veden käyttömaksu pysyi vuoden 2021 tasolla, mutta jäteveden käyttömaksua nostettiin 5,8 % (Tekninen lautakunta 16.11.2021 § 79).

Vesi v. 2022: 1,86 e/m³ (alv 0 %), 2,31 e/m³ (alv 24 %):

Jätevesi 2022: 2,76 e/m³ (alv 0 %), 3,42 e/m³ (alv 24 %)

Vesihuollon laskutus:

Vesihuoltolaitoksen laskutus	Puhdasvesi m3	Jätevesi m3	Puhdasvesi €	Jätevesi €
Vesiosuuskunnat	22138	30252	41153	85033
Kunnan omat kiinteistöt	7472	7472	13898	20622
Muut asiakkaat	33333	32633	101746	90013
Yhteensä	62940	70357	156797	195670

Merkittävimmät kustannukset vuonna 2022:

JS Puhdistamo jätevesien käsittelymaksut	-70880e
Alva Yhtiöt Oy:n jätevesien johtaminen puhdistamolle	-120550e
Puhtaan veden ostaminen	-10070e

Kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen liittymättömiä kiinteistöjä liitettiin vesihuoltolaitoksen piiriin 2 kpl, joille tuli sekä vesi- että viemäri liittymä. Vesilaitoksen liittymismaksutulot kirjataan kunnan taseeseen.

Peltokankaan vedenottamon varavedensyötön rakentaminen Lanneveden verkostoon on otettu käyttöön 1.2.2019. Saarijärven vesihuolto Oy:ltä on ostettu vettä vuoden 2022 aikana 8640 m³. Vuoden 2022 kulut ostovedestä yhteensä olivat 10070e (alv 0%). Alva-yhtiöltä ei ole vuoden 2019 jälkeen ollut tarvetta ostaa talousvettä, Lanneveden putken valmistuttua.

Kunnossapidettävää verkostoa:

Vesi- ja viemäriverkostoa kunnan vesilaitoksen alueella (keskustan alueella) **33km**.

Siirtolinjat:

Jyväskylä-Uurainen 12,7km. Uurainen - Kelloperä 3,7km. Pölykankaantie- Remulanraitti 4,5km. Uurainen-Peltokankaan vedenottamo 4,1 km. Siirtolinjoja yhteensä **25 km**.

Yhteensä koko verkosto 58km.

Vesilaitoksella on myös ylläpidettäviä jäteveden pumppaamoja 19 kpl sekä yksittäisiä kiinteistöpumppaamoja.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Vesihuollon toimivuus		
Tavoite	Mittari arviointikriteeri	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Vedensaannin turvaaminen kaikissa olosuhteissa	Asiakaspalaute, häiriötilanteet	Verkoston rakenteet kunnossa, riittävästi vedenottamoita ja varajärjestelmiä Vesityöryhmä
Yhteistyö kunnan alueella toimivien vesiosuuskuntien kanssa	Palaute vesiosuuskunnilta	
Pumpatun jätevesimäärän vähentäminen Jätevesipumppaamoiden toimivuus	Jäteveden siirron ja käsittelyn kustannukset Ylivuodot, häiriötilanteet	Jätevesimäärän vähentäminen, taksan pitäminen ajan tasalla. Hälytysjärjestelmät, toimintakortit, henkilökunnan osaaminen
Toteutuminen	Vesiosuuskunnilta hyvää palautetta yhteistyöstä. Jätevesimaksun nosto, perusmaksujen nosto. Varautumisasioiden läpikäynti ja toimintakorttien päivitys, ei ylivuotoja tai vedenjakelun keskeytyksiä.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Vesijohtoverkoston vanhimman osan kunto ja verkoston vuototilanteisiin liittyvät riskit. Pitkät välimatkat, vesilaitoksen antoisuus ja veden laatuhäiriöt, onnettomuudet ja ilkvallan uhka. Viemäriverkoston kunto, jätevesipumppaamoiden toiminta, hulevedet. Pienten henkilöresurssien takia vesihuollon asiat siirtyvät ja asiat ei pysy ajan tasalla, hankkeiden edistäminen pitkittyi. Mittarikaivojen asentamisen myötä kloorauskaivojen ja huuhteluyhteiden tilanne vesiosuuskuntien yhdyshaaroista on parantunut.

Vesilaitostaseyksikkö
Tuloslaskelma

	Arvio 2022	Käyttö 2022	Käyttö 2021
	euroa	euroa	euroa
Liikevaihto	376 500	394 344,02	386 626,13
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)			
Valmistus omaan käyttöön			
Liiketoiminnan muut tuotot			
Materiaalit ja palvelut	433 300	423 144,44	422 787,97
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	82 300	75 592,23	62 596,01
Palvelujen ostot	351 000	343 604,92	360 191,96
Henkilöstökulut	2 640	1 998,48	3 286,65
Palkat ja palkkiot	900	180,00	1 325,00
Henkilösivukulut	1 740	1 818,48	1 961,65
Eläkekulut	1 720	1 818,48	1 946,95
Muut henkilösivukulut	20	0,00	14,70
Poistot ja arvonalentumiset	121 820	122 020,11	142 851,32
Suunnitelman mukaiset poistot	121 820	122 020,11	142 851,32
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	560	1 361,67	1 310,19
Liikelylijäämä (+) tai -alijäämä (-)	-181 820	-154 180,68	-183 610,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 600	-5 640,43	-6 167,02
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot			
Korkokulut	5 600	5 640,43	6 167,02
Korvaus jäännöspääomasta			
Muut rahoituskulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen satunnaisia eriä	-187 420	-159 821,11	-189 777,02
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen varauksia	-187 420	-159 821,11	-189 777,02
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (-)			
Tilikauden ylijäämä / -alijäämä	-187 420	-159 821,11	-189 777,02

7500 Tuki- ja tilapalvelut

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA - muutokset	TA 2022 muu- tosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 105 654	4 386 990	0	4 386 990	4 742 197	355 207
Toimintakulut	-3 530 447	-3 825 080	-60 000	-3 885 080	-4 202 824	-317 744
Toimintakate	575 207	561 910	-60 000	501 910	539 373	37 463

Suunnitelmapoistot -910827 €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus Tilapalvelu: Kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpito pohjautuu säännölliseen kiinteistöhoitotyöhön. Kiinteistöjä kunnostetaan ja ylläpidetään vuosittain siten, että tiloissa mahdollistetaan käyttäjäryhmien edellyttämä toiminta turvallisessa ja terveellisessä ympäristössä. Tuleviin saneerauksiin ja rakennushankkeisiin varaudutaan ennakolta teknisten käyttöikien edellyttämällä syklillä sekä toimialoilta tulevien tarvesiistysten pohjalta. Tilapalvelun kustannukset koostuvat kiinteistöhoiton tuottamiseen tarvittavan henkilöstön ja kaluston kuluista, sekä kiinteistöjen ylläpidon vaatimista kuluista. Uutena toiminta-alueena tilapalvelut aloitti myymään kiinteistöhoiton palvelut Uuraisten vuokratalot Oy:lle.

Kiinteistöjen ylläpidon toimintamalli muuttui vuosien 2020 ja 2021 aikana kokonaisvastuulliseen tilapalvelu-malliin. Ensimmäisten toimintavuosien jälkeen alamme saamaan vuosien välillä vertailukelpoista aineistoa. Uusina ylläpidon kohteina ovat tulleet Oikarin Helmi sekä Touhula- kiinteistö Hirvaskankaalta, joiden osalta talousarviolukemat vuodelle 2022 perustuivat saatuihin lähtötietoihin.

Tukipalvelut: Tukipalvelujen osalla tuotetaan sisäisenä laskutustyönä laaja tehtäväkenttä muille toimialoille. Tukipalveluiden kulut koostuvat henkilöstö- ja kalustomenoista, joita tarvitaan tuottamaan mm. vesilaitoksen, puistojen, katujen, tiestön, yleisten alueiden, leikkikenttien, ruoka- ja siivouspalvelujen sekä liikuntapaikkojen ylläpitotehtävät. HVA-muutokset vaikuttivat merkittävästi ruoka- ja siivoustoimeen vuokrattujen kohteiden ylläpidon siirryttyä hyvinvointialueen hoidettavaksi. Siivoustoimessa päätettiin siirtyä siivouksen osalla ostopalvelusopimuksesta omaan tuotantoon Hirvasen koulun ja päiväkodin sekä Oikarin Helmen osalla.

TILAPALVELU

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Tilapalvelujen osalla toiminnan kehittäminen ei edennyt palveluinsinöörin pois jäännin myötä. Sisäiset laskutukset ja vuoden 2023 talousarvio saatiin tehtyä, joskin se vaati olevalta henkilöstöltä uuden opettelua ja kuormitti hetkellisesti työmäärältään paljon. Laskutuksia ei saatu kaikilta osin pidettyä sovituihin aikatauluihin työkuorman takia. Hyvinvointialueelle vuokrattavien tilojen sopimusten teko edellytti uuden ohjelmiston

käyttöönottoa ja hallintaa. Kesken vuoden suuritoisinä hoidettavina asioina tulivat koulukeskuksen laajat sisäilman laatua parantavat korjaustyöt, sekä myrskyn aiheuttama vesikaton irtoaminen. Ennakoimattomat ja akuutit asiat ruuhkauttivat ja siirsivät muiden töiden tekoa.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Vähentyneen henkilöstön takia epävarmuus tiedon puutteesta ja riskit töiden tekemättä jäämisestä. Laskutuksien venyminen vaikuttaa muiden toimialojen talousseurantaan. Yllättävien menoerien takia määrärahojen ylittäminen ja talousarvion ylitykset. Tulopuolella toimitiloille ei ole kysyntää tai vapaat toimitilat eivät ole muunneltavissa käyttäjien tarpeita vastaaviksi (kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa). Vaikeasti täytettävät tehtäväkuvat ja osaamisen löytäminen.

TUKIPALVELU

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Tukipalveluiden sisäisen laskutuksen perusteiden luontia ei saatu valmiiksi. Liikuntatoimelle tuotettavan liikuntapaikkahoidon kustannustenjaon ja vastuualueiden osalta toimintaa saatiin kehitettyä, kun uusi vapaa-aikasuunnittelija saatiin rekrytoitua. Urheilukenttähanke valmistui ja kenttä saatiin otettua käyttöön. Kentän ylläpitoasiat saatiin opeteltua ja ylläpitotehtävien edellyttämä kalusto saatiin hankittua.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Tukipalvelujen sisäisten laskutusten epäselvyydet ja keskeneräinen laskentamalli. Aikatauluista jäljessä olevat laskutukset vaikuttavat muiden toimialojen talousseurantaan. Toiminnan rajapintojen vastuiden epäselvyys ylläpitoa tilaavan vapaa-aikatoimen ja teknisen toimen välillä aiheutti ajoittain hankaluutta. Historiasta epäselvinä siirtyneet vastuut eivät ole kaikilta osilta selkeitä. Yhden henkilön varassa oleva ylläpitopalvelu on haavoittuvainen, eikä toiminnan tuottamiselle ole mietittynä vaihtoehtoja.

Ruoka- ja siivouspalveluyksikkö

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA - muutokset	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 342 253	1 428 690	0	1 428 690	1 383 824	-44 866
Toimintakulut	-1 342 921	-1 425 260	0	-1 425 260	-1 448 709	-23 449
Toimintakate	-668	3 430	0	3 430	-64 885	-68 315

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Ruokapalvelu ja siivouspalvelu tuottavat ruoka- ja siivouspalveluita pääosin kunnan omaan käyttöön. Valmistuskeittiöitä on vielä v. 2022 kaksi koulukeskuksella ja palvelukeskuksella. Lounaita valmistetaan n. 950 / päivä. Koulukeskuskeittiössä valmistetaan kaikkien koulujen ateriat. Palvelukeskuskeittiössä valmistetaan mm. kaikkien päiväkotien ateriat. Palvelukeittiöitä, joihin toimitetaan ruoka kunnan valmistuskeittiöistä, on Hirvasen koululla, Kyynämöisten koululla, Höytiän koululla,

Pikkulan päiväkodilla, Hirvasen päiväkodilla ja 1.8.2022 alkaen päiväkotitoiminta Oikarin Helmessä. Lisäksi ruokaa toimitetaan Uuraspajaan sekä yksittäisille kotona asuville vanhuksille (n. 25 hlöä). Palvelukeskuksessa on neljä eri osastoa. Ruoan toimittaminen Päiväkotitoiminta Touhula Kädenjälkeen päättyi elokuussa 2021. Siivouspalvelu huolehtii kunnan toimitilojen siisteydestä. Hirvasen koulun ja Höytiän esikoulun (päiväkotitoiminta Helmessä) siivous on ulkoistettu 7.8.2022 asti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Ruoka- ja siivouspalvelut toimivat tukipalveluina Tilapalvelussa. Päiväkotitoiminta Oikarin Helmen ruoka- ja siivouspalvelut siirtyivät kunnan järjestettäväksi 1.8.2022 alkaen ja samalla sieltä siirtyi yksi kokopäiväinen palveluvastaava ruokapalveluun. Hän työskentelee Helmen palvelukeittiössä. Muutoksessa siivouksen osuus lisääntyi 2,5 h / pv, siivousaika on yht. 4 h / pv. Hirvasen koulun ja Höytiän esikoulun (Helmessä) ulkoistettu siivoussopimus päättyi 7.8.2022. Päätettiin toteuttaa Hirvasen koulun ja koko Oikarin Helmen siivous omana työnä 8.8.2022 alkaen. Kunnan kiinteistöjen siivousmitoitukset päivitettiin alkuvuodesta. Siivouspalvelussa järjestettiin koko vuoden ajan työnohjausta työilmapiiriin ja toiminnan sujumuuden parantamiseksi. Siivoukseen tehtiin työohjeet uusien siivousmitoitusten mukaisesti. Soteuudistuksella suuri vaikutus ruoka- ja siivouspalveluiden toimintaan. Palvelukeskuskeittiö ja palvelukeskuksen siivous siirtyi Hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Siirtyviä työntekijöitä on viisi. Muutoksessa päiväkotien ruoanvalmistus siirtyi palvelukeskuskeittiöstä koulukeskuskeittiölle. Ruokapalvelun uutta toimintamallia suunniteltiin yhdessä henkilöstön kanssa. Vuoden viimeisellä viikolla aloitettiin muutto palvelukeskuskeittiöstä koulukeskuskeittiölle.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius, sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2022
Luottavainen henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius	Esimiesvartit, palaverit	Hyvä tiedonkulku mm. soteuudistukseen liittyvissä asioissa. Koulutusta ruokapalvelun uuden ohjelman käyttöön
Innostunut, työn kehittämisestä kiinnostunut henkilöstö	Kehityskeskustelut, palaverit, kehityspäivä	Keskustellaan työn vaihtelevuuden ja mielekkyyden kannalta siitä, että halutaanko jakaa vastuuta mm: elintarviketilaukset, laskujen tarkastaminen. Kehityskeskusteluissa selvitetään jokaisen työntekijän tarvetta/halukkuutta työnkierron lisäämiseen. Pyritään lisäämään

<p>Selkeät työyhteisön pelisäännöt ja työnkuvat</p> <p>Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut</p>	<p>Suunnittelupalaverit, palaverit, kehityspäivä</p> <p>Asiakastyytyväisyys, ruoan menekki, tilojen siisteys</p>	<p>koulutuksia.</p> <p>Siivouspalvelun kehittämistyö jatkuu. Siivousmitoituksia päivitetään useammassa kiinteistössä mm. uudessa Hirvasen päiväkodissa ja koulukeskuksessa. Pyritään tekemään mahdollisimman selkeät ja järkevät työohjeet ja työnkuvat.</p> <p>Otetaan käyttöön sisääntulomattojen vaihtomattopalvelu tilojen siisteyden parantamiseksi. Jokaiselta toimipisteeltä pyydetään palautetta ruoka- ja siivouspalveluista vähintään 1 krt / v. Kiinnitetään huomiota erityisesti ulkoistettujen siivouspalvelujen laadunvalvontaan. Pidetään tilaajan ja palvelun tuottajan välisiä palautepalavereita.</p>
<p>Toteutuminen</p>	<p>Henkilöstö pidettiin ajan tasalla sotemuutokseen liittyvissä asioissa. Varsinkin Hyvinvointialueelle siirtyville työntekijöille (5) tiedotettiin välittömästi, jos oli jotain uutta tiedotettavaa. Valitettavasti monet siirtyvien työntekijöiden tulevat käytännön asiat selvisivät vasta loppuvuoden aikana. Sotemuutokseen valmistautuminen aiheutti esimiestasolla monenlaisia lisätehtäviä mm. tietojen keräämistä ja palavereita. Koulukeskuskeittiössä keskusteltiin loppuvuodesta työn vaihtelevuuden ja mielekkyyden kannalta mm. siitä, että tekeekö 1.1.2023 alkaen elintarviketilaukset esimies vai kokit. Aikaisemmin koulukeskuskeittiön kokit ovat tehneet elintarviketilaukset vuoroviikoin, koska paikan päällä ei ole ollut esimiestä. Esimiehen työajasta on ollut 50 % palvelukeskuskeittiön esimiestehtäviä. Hänen toimistonsa on ollut palvelukeskuskeittiössä ja hän tehnyt sen keittiön elintarviketilaukset. Päädyttiin yhdessä siihen, että esimies tekee tilaukset ja kokeille jää enemmän aikaa keittiön käytännön töihin. Kokit tekevät tilaukset esimiehen poissa ollessa. Palavereita pidettiin ruokapalvelun koulujen ja päiväkotien henkilöstön kanssa ja suunniteltiin uutta toimintamallia 1.1.2023 alkaen. Vuoden viimeisellä viikolla</p>	

	<p>aloitettiin muutto palvelukeskuskeittiöstä koulukeskuskeittiölle. Ruokakasvatustyöryhmä aloitti toiminnan vapaa-aikasuunnittelijan ja asiantuntijatukea kunnille antavan ravitsemisterapeutin johdolla. Ruokakasvatus on koko kunnan sekä kaikkien päiväkotien ja koulujen yhteinen asia ja se vahvistaa moniammatillista yhteistyötä. Koko ruokapalvelun henkilöstö osallistuu työryhmän palavereihin mahdollisuuksiensa mukaan. Kunnan kiinteistöjen siivousmitoitukset päivitettiin ja siivouksen työhjeet tehtiin mitoitusten mukaisiksi. Siivouspalvelussa järjestettiin työnohjausta koko vuoden ajan työilmapiiriin ja toiminnan sujuvuuden parantamiseksi. Sisääntulomattojen vaihtomattopalvelu otettiin käyttöön tilojen siisteyden parantamiseksi. Ulkoistettujen siivouspalveluiden toimintaan ei oltu riittävään tyytyväisiä ja päädyttiin toteuttamaan Hirvasen koulun ja Oikarin Helmen siivoaminen kunnan omana työnä 8.8.2022 alkaen, ulkoistetun siivoussopimuksen päättyessä.</p>
--	---

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2021	TA 2022	TP 2022
kustannusten maltillinen kehitys	tuotettujen aterioiden hinta €/ateria	3,35 €	3,18 €	3,33 €
	siivottavien neliöiden kustannukset / vuosi	23,58 €/m ² /v.	23,79 €/m ² /v.	26,59 €/m ² /v.
palvelutarpeen seuranta / järkevä tuottaminen	tuotettujen aterioiden määrä	279121	314796	292991
	siivousneliöt (ei huomioi siivouksetoimia)	17 227 m ²	17 912 m ²	17 767 m ² (V.2022 valmistuneen siivousmitoituksen mukaiset neliöt)

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Ruoka- ja siivouspalveluissa oli välillä tilanteita, joissa oli haasteellista saada sijaisia. Ruokapalvelun kuudessa palvelukeittiössä työskennellään yksin ja sijaisjärjestelyt oli pakko saada hoidettua jotenkin. Sotemuutos aiheutti jonkin verran epätietoisuutta ja valitettavasti monet siirtyvien työntekijöiden tulevat käytännön asiat selvisivät tarkemmin vasta loppuvuoden aikana. Huomattavat kustannusten nousut mm. elintarvikkeiden hinnat vaikeuttivat talousarvion toteutumista.

Sisäinen valvonta:

Koronaohjeistusten laatiminen ja niiden noudattaminen erilaisissa tilanteissa.
 Kiinnitetty huomiota ulkoistettujen palvelujen laadunvalvontaan.
 Siivouspalvelussa työnsujuvuus ja työilmapiiri vaatineet erityishuomiota.
 Talouden toteumaa seurattu kuukausittain.

7600 Liikenneväylät

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA - muutokset	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 510	1 500	0	1 500	1 570	70
Toimintakulut	-227 262	-229 640	-14 283	-243 923	-282 390	-38 467
Toimintakate	-223 752	-228 140	-14 283	-242 423	-280 820	-38 397

Suunnitelmapoistot - 269501 €
 Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Liikenneväylien hoidossa pyritään turvaamaan kuntalaisille turvallinen, esteetön, hyväkuntoinen ja viihtyisä liikenneympäristö. Uusien kaava-alueiden katujen ja tonttialueiden tiet sekä katuvalaistus rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja pyritään huomioimaan myyntihinnoissa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Katualueilla toteutettiin merkittäviä perussparannuksia. Hirvasen asemakaava-alueen katujen hiekkapäälysteisiä osuuksia perussparannettiin ja vilkkaimmin liikennöityjä osuuksia asfaltoitiin. Hirvasen asemakaava-alueen katualueiden omistus siirrettiin toimituksien kautta kunnalle. Lisäksi saneerattiin Niittylammentien siltarumpu ja perussparannettiin kadun kantavuutta. Hiekkatiestön osalla ylläpitoon panostettiin lanauksilla ja suolauksilla hyvän hoitotason ja asukastyytyväisyyden saavuttamiseksi. Käyttötalousmenot sisältävät 58542 € avustuksina yksityisteille, joista 45000 e on vuosittain myönnettäviä yksityisteiden kunnostusavustuksia ja 13541e käytettiin perussparannusavustuksiin Linna- Sauna-ahontien ja Pölykankaantien yksityisteille kunnanvaltuuston 12.9.2022 päätösten §29 ja §30 mukaisesti. Uuraisten kunta päätti hyväksyä kesken toimintakauden urakoitsijahintojen noston, joka vaikutti alkuperäiseen talousarvioon nähden kustannuksia kohottavasti. Taustalla oli poikkeuksellinen hintatason nousu valtakunnallisesti. Hintavaikutukset näkyivät myös kunnan käyttämien polttoaineiden, varaosien ja tiesuolan osalla.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Toimivat ja turvalliset kulkuyhteydet		
Kunnossapito	Mittari arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2022
Kevyen liikenteen väylät ja valaistus riittävät	Valitukset kunnossapidosta, yleisesti palautteet	Panostetaan kunnossapitoon määrärahojen puitteissa,

Onnettomuuksien määrän vähentäminen	Onnettomuuksien määrä	reagoidaan välittömästi Kevyen liikenteen väylien valaistus riittävä Minimoidaan onnettomuudet asianmukaisella kunnossapidolla.
Toteutuminen: Tietyömaat saatiin toteutettua turvallisesti, onnettomuuksia ei sattunut. Monttujen aiheuttamia valituspalautteita saatiin kuitenkin jossain määrin.		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Poikkeukselliset sääolosuhteet ja niiden aiheuttamat vauriot liikenneväyliin. Liukkaudentorjunta ja niiden aiheuttamat henkilövahingot. Määrärahojen puute, resurssien puute (ei ehditä reagoida tarpeeksi ajoissa). Käyttäjien oma toiminta.

7700 Puistot ja muut alueet

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA - muutokset	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	483	483
Toimintakulut	-21 611	-28 280	0	-28 280	-36 155	-7 875
Toimintakate	-21 611	-28 280	0	-28 280	-35 672	-7 392

Suunnitelmapoistot -4774 €
Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Puistojen ja leikkikenttien kunnossapito. Yleisten alueitten osalta pyritään luomaan kirkonkylän alueesta siisti ja viihtyisä ympäristö. Ylläpitoon panostettiin vihertyöryhmän ja määräaikaisen projektityöntekijän avulla. Projektityöntekijä toimi työnohjaajana, joka vastasi työllistämistukisista kasatun vihertyöryhmän toiminnasta. Materiaali- ja tarvikehankintoihin varattiin 10 000e, joskin ideoita ja viherrakentamiskohteita esiintyi huomattavasti määrärahaa enemmän, kun asioihin alettiin paneutumaan. Leikkipuistojen osalla saneerattiin Rinkilä-Tuomelan lähileikkialue täydellisesti. Lisäksi siirrettiin lopetetuilta Hirvasen päiväkodilta ja Jokilaivan päiväkodilta käyttökuntoisia pihaleikkivälineitä muille leikkialueille.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Heikkoon kuntoon päässeitä leikkikenttiä aletaan uudistamaan ja niiden säännölliseen ylläpitoon varataan henkilöstöresurssia ja osaamista. Leikkikentät pidetään turvallisina ja miellyttävinä käyttää. Kunnan keskustan ja haja-asutusalueiden puistoalueiden sekä kiinteistöjen viihtyisyyteen ja yleisilmeeseen panostetaan määräaikaistyövoiman avulla.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Viihtyisät ja turvalliset lähivirkistysalueet	
Toimivat lähivirkistysalueet	Mittari arviointikriteeri: Asiakaspalaute
Tavoitetaso 2022 hyvin hoidetut ja huolletut alueet, leikkikenttien vuosittainen uusiminen	
Toteutuminen Yleisten alueiden ja puistojen osalla tehty vihertyö sai erinomaista palautetta ja työn jälki näkyy heti katukuvassa. Leikkipuiston saneeraus onnistui ja sai hyvää palautetta.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Pienet henkilöstöresurssit, jolloin määräaikaistarkastukset jäävät tekemättä ja voi syntyä onnettomuusriskejä. Riittämättömät määrärahat esim. vieraslajitorjuntaan ja tarvittavien välineuusimisten tekemiseen.

7800 Sorakuopat

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA - muutokset	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	24 416	25 000	0	25 000	13 482	-11 518
Toimintakulut	-2 320	0	0	0	-3 299	-3 299
Toimintakate	22 096	25 000	0	25 000	10 183	-14 817

Suunnitelmapoistot 0 €
Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Kunnalla on soranottoa Rajalan tilalla Höytiällä.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Sorakuoppa pyritään pitämään tuotannollisessa käytössä. Selvitettiin kalliolouhinnan kannattavuutta Rajalan tilalla, uusi ympäristö- ja maa-ainestilapahakemus vireillä ympäristöjohtajalla.

Tavoite	Mittari	TP 2021	TA 2022	TP 2022
- Maa-ainestenottoalue pidetään tuotannollisessa käytössä - Rajala	ottomäärä m ³ /vuosi 7088 v. 2022 9711 v 2021	e/vuosi 24400	25000	13500

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Ympäristövahingot soranoton yhteydessä sekä soranottoaikojen lupa-asiat. Soranottoon soveltuvan maa-aineksen väheneminen. Vähäinen rakentaminen, jolloin menekkiä ei esiinny.

Sisäinen valvonta vuonna 2022:

Toimiala: Tekninen toimi

Sisäisen valvonnan painopistealueet:

- vuosisopimukset (pelastuslaitos, ALVA, JS-Puhdistamo, Loimua, urakoitsijat)
- sähkösopimukset (kilpailuttaminen)
- vesihuoltolaitoksen maankäyttösopimukset ja liittymäsopimukset
- urakkasopimukset ja hankinta-asiakirjat
- muut tekniset toimen sopimukset

8000 Ympäristöjaosto

Toiminnan kuvaus: Ympäristönsuojelu on teknisen lautakunnan alaisen ympäristöjaoston tulosyksikkö, joka vastaa kunnan vastuulla olevista lakisääteisistä kunnan ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hallinnosta ja hoidosta (Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 1986/64). Uuraisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristöjaosto. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu erityislaissa säädettyjen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristön tilan seuranta, ohjaus ja neuvonta, lausunnot, esitykset ja aloitteet, ympäristönsuojelua koskeva tiedotus, valistus ja koulutus ja yhteistyön edistäminen. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edunvalvojana.

Ympäristöjaosto vastaa lisäksi kunnan rakennusvalvonnan poikkeuslupakäsittelystä, joihin kuuluvat mm. huolehtiminen hyvän rakennustavan edistämisestä. Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta. Lisäksi Uurainen on mukana alueellisessa MAL-hankkeessa. Ympäristölautakunnan talousarvio liitettiin teknisen lautakunnan talousarvioon 1.6.2017 ja samalla ympäristölautakunta lakkautettiin.

8200 Ympäristötoimi

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA - muutokset	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	72 274	65 000	0	65 000	35 058	-29 942
Toimintakulut	-141 511	-155 290	0	-155 290	-143 060	12 230
Toimintakate	-69 237	-90 290	0	-90 290	-108 002	-17 712

Suunnitelmapoistot 0 €
Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja, ympäristösihteeri, rakennustarkastaja

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus: Vastaa maankäyttö- ja rakennuslain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisista rakentamiseen liittyvistä lupa-asioista, neuvonnasta ja valvonnasta.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Rakennusvalvonnan ostopalvelusopimus Saarijärven kanssa saatiin muutettua toistaiseksi jatkuvaksi, joka helpottaa toimintaa ja sen riskejä. Ostopalvelusopimus kattaa rakennustarkastajan työpanosta, sekä avustavien tehtävien osalta toimistosihteerin työt. Kunnassa jatkettiin rakennusrekisterityötä, jossa kunta tarvitsee myös rakennusvalvonnan osaamista Saarijärveltä. Kunnan kiinteistörekisterin ajan tasalle saattamista edistettiin yhteistyöllä Saarijärven kanssa, sekä osittaisella ostopalvelulla konsultilta.

Lupien sähköinen hakeminen Lupapisteen kautta on tällä hetkellä 99 prosenttista, mutta rakennustarkastajaa työllistää hakemusten täytössä avustaminen ja ohjeistaminen, vaikka pdf-muotoisia ohjeita on laadittu ja ne löytyvät rakennusvalvonnan nettisivuilta. Sähköinen asiointi ja palvelu ovat saaneet pääsääntöisesti kiitosta asiakkailta. Vuoden 2017 alusta pysyvästi säilytettävät rakennusluvut on tullut arkistoida sähköisesti Lupapisteen kautta (Arkistolaitoksen päätös 13.5.2016). Arkistointiprosessin käynnistäminen on viivästynyt resurssipuutteen vuoksi, mutta tätä työtä edistettiin yhteistyössä Saarijärven kanssa. Rakentamisen osalta vuosi 2022 oli hiljainen, lähinnä maailmantilanteesta ja kustannusten hintatason noususta johtuen. Myös tonttikaupat olivat vähäisiä. Rakennusvalvonnan tulot jäivät alle suunnitellun.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Joustavat rakennusvalvontapalvelut		
	Arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2022
	1. Joustavat rakennusvalvonnan asiakaspalvelut ja palveluiden saavutettavuus	Aikaan ja paikkaan sitomaton lupien haku ja neuvontapyynnöt, toimivat sähköiset palvelut
	2. Matalan kynnyksen asiointi	Asiakaslähtöinen kanssakäyminen ja hyvä asiakaspalvelu
	3. Tasapuolinen kohtelu	Samat käsittelyajat ja perustellut päätökset kaikille, lakien ja

		määräysten noudattaminen ja soveltaminen samalla tavalla (tulkintojen yhtenäistäminen lähikuntien rakennusvalvontojen kanssa)
Toteutuminen: Sähköisestä asioinnista pääosin hyvää palautetta. Rakennusvalvonnan ostopalvelu toimii hyvin, lupien käsittely sujuvaa. Lupamäärät jäivät alle suunnitellun maailmantilanteesta johtuen.		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Keskeinen riski on ostopalvelusopimuksen onnistuminen Saarijärven kaupungin kanssa. Riskinä on pieni henkilöstöresurssi esim. ennakoimattomissa keskeytystilanteissa. Mikäli ostopalvelusopimus ei toteudu, Uuraisten kunta on suurien haasteiden edessä ammattitaitoisen rakennustarkastajan ja toimistosihteerin rekrytoinnin osalta. Vanhat keskeneräiset ja korjausta vaativat asiat eivät etene lisäävät työntekijän henkistä kuormitusta.

Ympäristönsuojelu

Toiminnan kuvaus: Ympäristötoimen tehtävänä on edistää ja valvoa ympäristönsuojelun toteutumista sekä kehittää viihtyisää asuinympäristöä. Yksikön viranomaistehtäviä ovat lupien ja ilmoitusten käsittely, lausunnot muille viranomaisille sekä valvonnat. Lisäksi seurataan ympäristön tilaa sekä opastetaan kuntalaisia ja yrityksiä ympäristönsuojeluasioissa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Toiminnan painopiste on viime vuosina siirtynyt lupien valmistelusta ja päätösten teosta enemmän valvontaan (n. 50% työajasta). Maa-aines- ja ympäristölupien määrät vaihtelevat vuosittain, kun aiemmin uusia maa-aineslupia on ollut useita vuodessa. Samalla yksittäisen maa-ainesluvan maa-aineksen kokonaisottomäärä on kasvanut. Keskimäärin 15 % jää muulle ympäristöviranomaiselle kuuluviin lainvaatimiin tehtäviin. Ympäristötoimessa on 60 % työaikaresurssi kokoaikatyöstä.

Ympäristönsuojelulain uudistuksen myötä painopiste on siirtynyt voimakkaammin valvontatyöhön, jonka tulee olla suunnitelmallista ja säännöllistä. Lain vaatima Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma ja -ohjelma on laadittu 2022, jonka mukaisesti on ympäristöluvanvaraisia, rekisteröityjä ja ilmoituksenvaraisia toimijoita valvottu. Valvontasuunnitelmaan perustuvasta valvonnasta peritään ympäristönsuojelutaksan mukaisia valvontamaksuja, joilla voidaan kattaa osin ympäristönsuojeluyksikön kustannuksia. Ympäristönsuojelun tulot toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Laadittu pohjavesialueiden suojelusuunnitelma on hyvänä pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa ja suojelutoimenpiteiden toteuttamisessa. Suunnitelman toimenpideohjelma

päivitetään säännöllisesti ja vuoden 2022 aikana Pohjavesien suojelusuunnitelman päivittämistä aloitettiin. Valvontakohteet ja riskialueet kunnassa on lisätty LOUHI-karttapalvelun tasoihin, jotka ovat nähtävillä koko teknisellä toimella. Näitä tulee päivittää muutosten myötä.

Uuraisten kuntaan on rakentunut laajalle alueelle vesi- ja viemäriverkosto osuuskuntien toimesta. Verkostojen toiminta-alueiden vahvistamisen jälkeen on mahdollista hakea vapautusta liittymisestä viemäriin ja/tai talousveteen. Vapautuksen myöntää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Verkoston ulkopuolelle jääviä kiinteistöjä opastetaan rakennusvalvonnan kanssa jätevesiasetuksen vaatimusten mukaisten kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien toteuttamisessa. Vuonna 2022 ympäristötoimessa tehtiin jätevesijärjestelmien valvontaa ja neuvontaa sekä annettiin lausuntoja uusien jätevesijärjestelmien luvituksessa.

Uuraisten vesistöjen tilan seuranta tehdään resurssien mukaan. Nauttiais- ja Kaijanjärven tilaa on seurattu säännöllisesti vuosittain ja vuonna 2022 sovittiin, että Nauttiaisen-järven kunnostushanketta viedään eteenpäin vuoden 2023 aikana. Uuraisten kunta päätti loppuvuodesta 2022, että se liittyy Keski-Suomen Vesi ja Ympäristö ry:n kuntajäseneksi vuoden 2023 alusta. Tätä kautta saadaan lisätukea esimerkiksi vesistökuunnostushankkeisiin ja hankeavustusten hakuun.

Vieraskasvilajien torjuntatyöhön ympäristönsuojelun osalta varauduttiin 5000e suuruisella määrärahalla. Tekninen toimi on varannut määrärahoja määräaikaisen vihertyöntekijän palkkaamiseen, jonka työnkuvaan on tarkoitus sisällyttää vieraskasvilajien torjuntatyön ohjaamista. Torjuntatyö keskittyi v. 2022 kurturuusun poistoon kunnan omistamilla kiinteistöillä. Kurturuusut kaivettiin suurimmalta osin kokonaan pois ja osittain näännytettiin. Samalla kartoitettiin myös muiden vieraslajien esiintymiä kunnan omistamilla kiinteistöillä.

Uuraisten kunta on Sammakkokangas oy:n osakas, joka hoitaa kunnan jätehuollon viranomaistehtävät. Ympäristönsuojelu hoitaa jätehuollon valvontatehtävä.

Ympäristötoimessa aloitettiin selvitystyö ylikunnallisen ilmastokoordinaattorin palkkaamiseksi. Ilmastosuunnitelman teko on uuden ilmastolain mukaan pakollinen viimeistään seuraavalla valtuustokaudella. Ilmastotyöhön tarvitaan selkeästi lisäresursseja tulevina vuosina.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä:		
	Mittari arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2022
	1. Ympäristö-, maa-aineslupahakemusten, ilmoitusten ja hakemusten käsittely joustavasti	1. Lupakäsittelyt, viranhaltijapäätökset, rekisteröinnit käsitellään niin pikaisesti kuin hallintolain kautta on

	<p>2. Ympäristön hyvän tilan ylläpitäminen</p> <p>3. Asiantuntijuus</p>	<p>mahdollista</p> <p>2. Valvonta- ja tarkastuskäynnit valvontasuunnitelman mukaisesti, sekä tarpeen mukaan tehtävät jäte-, maa-aines-, YSL- ja vesilain mukaiset tarkastukset</p> <p>3. Lupavalmistelu, lausuntojen anto, neuvonta ja ohjaus, aloitteet, selvitykset, yhteistyö</p>
<p>Toteutuminen Valvontakäynnit suoritettiin suunnitellusti ja vireillä olevat luvat ja ilmoitukset saatiin käsiteltyä sujuvasti. Muita tarkastuskäyntejä tehtiin koronatilanteen salliessa. Isompien projektien, kuten vesiensuojeluhankkeiden, valvontasuunnitelman ja pohjavesiensuojelusuunnitelman päivittäminen ym. viivästyi valvontatyön vuoksi. Koulutuksiin osallistuttiin työtilanteen salliessa.</p>		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Keskeisin riski tavoitteiden saavuttamiselle on henkilöstöressurssin niukkuus työtehtävien lisääntyessä, lakien ja säädösten uudistuessa ja mm. luparajojen toimivaltarajojen muuttuessa, valvontaohjelman ja -suunnitelman toteuttaminen. Ilmastoasioiden eteenpäinvieminen ja muiden projektien edistämien normaalien työtehtävien lisäksi.

Sisäinen valvonta:

Toimiala: Ympäristötoimi

Suunnitellun sisäisen valvonnan painopistealueet:

- rakennuslupa-asiakirjat
- ympäristötoimen asiakirjat